19 Φεβρουαρίου 2026

Μοναχός Αρσένιος Καυσοκαλυβίτης (1866 – 19 Δεκεμβρίου 1956)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Αρσένιος μοναχός Καυσοκαλυβίτης ο ξυλογλύπτης (1866-1956) (Φωτογραφία: Σπύρος Μελε

Image not found or type unknown

Αρσένιος μοναχός Καυσοκαλυβίτης ο ξυλογλύπτης (1866-1956)
(Φωτογραφία: Σπύρος Μελετζής, 1950)-Πηγή: athosprosopography.blogspot.gr

Κατά κόσμον ονομαζόταν Απόστολος Κοντός του Στυλιανού και της Αμερσούδας. Η καταγωγή του ήταν από το χωριό Βρυσσί Μυ-τιλήνης. Το 1885 ήλθε στη σκήτη των Καυσοκαλυβίων και υποτάχθηκε στον Γέροντα Νικόδημο (+1907) της Καλύβης των Αγίων Πάντων, από τον οποίο έμαθε και την τέχνη της αγιογραφίας. Αργότερα όμως έμαθε το εργόχειρο της ξυλογλυπτικής, στην οποία σύντομα προόδευσε κατα-πληκτικά. Εκάρη μοναχός το 1887.

Τα ξυλογλυπτικά έργα του, με πολύπλοκες παραστάσεις, πολυπρόσωπα, λεπτότατα και αριστοτεχνικά τον έκαναν φημισμένο και μακριά από τον Άθωνα. Επί 15 χρόνια σκάλιζε περίτεχνα μία «Δευτέρα Παρουσία» και επί 10 χρόνια μια αριστουργηματική «Σταύρωση», που βρίσκεται στην Αμερική, και άλλη, που φυλάγεται στο συνοδικό της Μ. Λαύρας. Έργα του κοσμούν αίθουσες ανακτόρων. Η λεπτή του τέχνη είχε κάτι από τη λεπτότητα, υπομονή και ευγένεια της καθαρής καρδιάς του. Ο ηγούμενος του Παρακλήτου αρχιμανδρίτης Χερουβείμ, που τον συνάντησε το 1938, γράφει περί αυτού: «Η καλλιτεχνική του ψυχή ήταν αγιασμένη από την άσκηση. Την εργασία του την συνόδευε πάντοτε η νηστεία και η προσευχή. Στο πρόσωπό του έβλεπες τον άνθρωπο που ζούσε μόνο για τον Θεόν και τον υπηρετούσε με την λε-πτή, την λεπτοτάτη τέχνη του. Όταν τον εγνώρισα, ήταν περίπου εβδομήντα ετών. Καθόταν σταυροπόδι επάνω σ’ ένα μιντέρι. Γύρω του

είχε σκορπισμένα τα εργαλεία. Στα χέρια κρατούσε ένα κομμάτι τσιμισίρι, ξύλο που συνήθως χρησιμοποιούν οι ξυλογλύπται. Τα μάτια του ήσαν φωτεινά, σαν μικρού παιδιού. Το λευκό του πρόσωπο χωρίς καμμία γεροντική ρυτίδα ακτινοβολούσε, ενώ η άσπρη του γενειάδα τον έκα-νε περισσότερο σεβάσμιο. Όλους όσοι είχαν την ευλογία από τον Θεό να τον γνωρίσουν, τους συνέπαιρνε. Τα σοφά του λόγια έβγαιναν από μία αγιασμένη καρδιά». Ο Γέρων Γαβριήλ Διονυσιάτης στο περίφημο Λαυσαϊκόν του αναφέρει περί αυτού: «Η σημερινή δόξα και του Αγίου Όρους καύχημα, είναι ο λαμπρός και περί την αρετήν θαυμαστός καλλιτέχνης Αρσένιος, γέρων ογδοηκοντούτης ήδη με παιδικήν χάριν και αγαθότητα». Ο ποιητής Άγγελος Σικελιανός, που τον επισκέφθηκε με τον Νίκο Καζαντζάκη το 1914, γράφει στο ημερολόγιό του: «Πηγαίνομε έπειτα στον ξυλογλύπτη Αρσένιο που κάνε το εγκόλπιο των Καρύων, τη Δευτέρα Παρουσία. Αυτοδίδακτος άρχισε από μικρούς άξεστους σταυρούς. Δούλεψε 15 χρόνια τη Δευτέρα Παρουσία. Σε κάθε πρόσωπο έδωκε έκφραση. Στην όψη του έχει σταλαγμένο το φως της εργασίας. Στο μικρό του δωμάτιο όλα τα σύνεργα της τέχνης του. Το κοτσύφι του. Τρώει σμυρτιά απ’ το χέρι, κουκκί κισσού, ζυμάρι. Μια πίστη στον άνθρωπο».

Ο π. Αρσένιος μετά την κοίμηση του Γέροντός του Νικοδήμου και μία καταστρεπτική νεροποντή μετακινήθηκε στην Καλύβη της Ζωοδόχου Πηγής, όπου απέκτησε ευλογημένη κι ευλαβή τετραμελή συνοδεία. Η ζωή του Γέροντος Αρσενίου κύλησε όλη ήρεμη και ήσυχη. Αγάπησε την άσκηση, τη σιωπή, τη νήψη. Πάντοτε πριν να κοινωνήσει, αγρυπνούσε. Ζούσε αθόρυβα και ταπεινά. Η ψαλμωδία του και η ανάγνωσή του ήταν κατανυκτική. Φιλόπονος, φίλεργος, φιλότιμος πάντοτε, έφθανε να εργάζεται 14 ώρες την ημέρα. Σκυμμένος δίπλα σ’ ένα ανοιχτό πα-ράθυρο τεχνουργούσε τα ιερά και τα όσια.

Την τελευταία τριετία έχασε το φως του. Έπαθε ημιπληγία, αγκύλωση των άκρων κι έμεινε κλινήρης. Διατηρούσε όμως έως τέλους πλή-ρη διαύγεια πνεύματος. Ανεπαύθη εν Κυρίω στις 19.12.1956. Έζησε 70 χρόνια στα Καυσοκαλύβια. Μετέβη στα θυμηδέστερα και κρείττονα για να ψάλλει και να τεχνουργεί τα μεγαλεία του Θεού.

Πήγες – Βιβλιογραφία:

Γαβριήλ Διονυσιάτου αρχιμ., Λαυσαϊκόν του Αγίου Όρους, Βόλος 1953, σ. 56. Χε-ρουβείμ αρχιμ., Από το Περιβόλι της Παναγίας νοσταλγικές αναμνήσεις, Ωρωπός Αττικής 1981, σσ. 32-34. Αγγέλου Σικελιανού, Το Αγιορειτικό Ημερολόγιο, Αθήνα 1988, σσ. 202-204. Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου ιερομ., Ασκητικές μορφές και διηγή-σεις από τον Άθω, Άγιον Όρος 20013, σσ. 192-195.

Πηγή: *Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών του εικοστού αιώνος Τόμος Β΄1956-1983 , σελ.557-560 , Εκδόσεις Μυγδονία, Α΄ Έκδοσις, Σεπτέμβριος 2011.*